B.-Gyarmat. — Hetedik évfolyam. 9-ik szám. Vasárnap, 1879. márczius 2.

NÓGRÁDI LAPOK
és HONTI HIRADÓ.
Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évnegyedre 1 frt 50 kr. *Egyes szám ára 15 krajczár.* Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetések díja: Öt hasábos petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek. — Bel- és külföldi hirlapok számára hirdetményeket elfogad Káy Károly hirdetmény-közvetítő irodája Budapesten, 3 dob-utcza, 14. sz. 2. ajtó.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők. Előfizetési pénzek, reclamatiók, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

B.-Gyarmat, febr. 27-én.

Viz borítja síkságainkat, viz zúg a töltéseken keresztül, melyek a közlekedés számára vannak emelve, házak düledeznek a túlságos nedvességtől, mely szorult csövekben felszivárog a vályok falakba. Ez nálunk a mai nap képe, és most quid consilii?

Az ipolyszabályozási mozgalom nagy hullámai már 5 éve lezajlottak; az akkori hirlapi hosszú eszmecserének és szóbeli tárgyalásoknak egy impraktikus végzés lett a vége, mely az ipolyi malmok levágatását rendelé el. Az ipolyi malmok, főleg a melyek védszentek oltalma alatt nem állottak, — egy szép reggelen levágattak. S ime, lett-e ennek valami jó következése? Bizony semmi! Az árterek most még nagyobbak, mint annak előtte. — Az Ipolyszabályozás tehát, melyért annyi tenta folyt és oly erős szóharcz fejlődött ki, úgy amint az terveztetett, — sem kivihetőnek sem czélszerűnek nem találtatott.

Hogy viz boritja az egész Ipoly völgyét, ezt a folyó évi takarmány áldás előjelének szoktuk tartani, azért már nem is folyamodunk az Ipoly szabályozásáért, mint ennek előtte 5 évvel, mert ez először iszonyú költségbe kerülne, másodszor csak ideiglenesen biztosithatna az árvizektől, melyek később a szabályozott meder feltöltésével a mellék vizek miatt pusztitással fenyegetnék az alantabb fekvő községeket; végtére pedig nem tartjuk tanácsosnak az ipolyi rét birtokosaitól a kiöntések jótéteményét megvonni; hanem a viz mint működő erő (vismotrix) felhasználása végett, legczélszerűbb lenne, egy külön meder, mely rét öntözéshez is alkalmazható lenne, mint azt a negyvenes években néhai gr. Zichy Ferenczczel itt mulatott Beszédes József mérnök tervezé. Ezen tervet, mely a megyei levéltárban ma is meg van, a legőszintébben merjük ajánlani. — Elő kell venni! Azt hogy valaki az Ipoly partján kerti birtokát feltölti, elég tágas lévén itt a völgy, figyelembe venendőnek sem tartjuk. Azonban hogy a viz a Kékkő felé vezető ut töltésen, mely a boldogúlt Bach korszakban az itt tökéletesen megrekedt közlekedés szempontjából emeltetett, keresztül zúgjon, azon könnyen lehet segiteni. Ugyanis a töltést és a Kékkőfelé való kanyarúlatot a kishidak niveauxján felül csak 0.3 méterrel emeljük s a közlekedés egynéhány évtizedig ismét biztositva lesz. — Fel is teszszük megyénk gondoskodó közigazgatásától, miszerint ennek teljesitésével az épitészeti hivatalt késedelem nélkül meg fogja bizni.

Áttérvén a részletekre, mondhatjuk, hogy a kiáradások legnagyobb kárt okoznak B.-Gyarmaton. Itt a Malom-utcza és a vámházzal szemközt álló házsor teljes pusztulásnak néz elébe.

Ezen részlet megmentésére a város már eleget költött, de a belvizek minden törekvést meghiusitottak. Negyven ház és annak 7845 □ ölet tevő telke forog itt kérdésben. Ezen épületek nemcsak hogy tönkre tétetnek, de az ott bűzhödő tó vizének kigőzölgései egészségi szempontból, káros hatással vannak a lakókra. Itt a magánjog sérthetetlenségénél fogva, de maga a nép szokásos régi állapothoz való ragaszkodása miatt segiteni majdnem lehetetlen, a mostani birtokrendezés még be nem fejezett állapotának igénybe vétele nélkül; és ezen egy lehetőség a posványos telkek mezőgazdászati czélokra való átengedésében s a szécsényi ország útnál új, emelkedettebb helyen álló telkek foglalásában állana. A biróság megtenné a szükséges intézkedéseket, maga a város meghozná az áldozatokat, de sokkal ösmerősebb a nép túl becsülése mindenben, a mi az ő őseitől reá szállott, avagy saját maga szorgalmával összetákolt, sem hogy ő még a bizonyos veszély miatt is felhagyna sárfészkével és egy rövid vándorlást kisértene meg a Malom-utczától a szécsényi utig, hol már is két ház emelkedett.

Erről kell felvilágositani a lakókat, s könnyű módot nyujtani arra, hogy a szécsényiút telkeit olcsón vehetné igénybe. — Az elhagyott telkeken idővel hasznos és intensiv mivelés alá eső kertek varázsolhatók elő, s bizonyos, hogy ezen telkek jó pénzért kelnének el.

K.

B. Gyarmat, febr. 28-án.

Előttünk vannak városunk három nyilvános pénzintézeteinek legközelebb múlt évi üzletforgalmainak mérleg és vagyon kimutatásai! az igazgatóságok körvonalazzák a főbb mozzanatokat, a felügyelő bizottságok jelentik a tapasztalt rendet, s a helyes és törvényes intézkedéseket, s végtére jön az élet kérdés, az osztalék.

A pénzintézetek nem valami új eszmei; az ülést emberének, a mint a kamatokat létesitette, foglalmának kellett róla lennie; de a kereskedelmi ügyben a rák módon haladott igazságszolgáltatás oly akadályul szolgált őseink korszakában ezen, polgárosodásunk mai fokán már nélkülözhetlenné vált intézmények alakulásában, hogy ezeket csak a váltóüzlet korszakának volt visszatartva létesiteni; s most, — midőn már oly általánosak lettek ezen pénzintézetek, hogy a hol csak valami mezőváros, valami kereskedelem van, ott már egy vagy más elnevezés alatt alakul egy ilyen intézet,

---

TÁRCZA.

Jubileum.*)

Én is jubilálok, hisz ez már igy divat,
S ezen felül van rá okom is alapos;
Nem mintha [illegible] volna tán a tárczám,
Mert bis ez megénykes mokott módon lapos.

Sem mintha netalán e beállt újévben
Ifjabbá lettem volna bár egy perczczel; —
(Pedig köztünk mondván, korántsem ártana
Rák módjára visszamenni egy kereszttel!)

Vannak sokan, kik a művészet s tudomány
Magas versenyterén aratnak hirt s babért;
Nekem szerény pályát jelölt ki végzetem,
Melyen gonddal mérem meg a napi kenyért.

Azt is beismerem, hogy én a harczmezőn
Sem kaptam rendjelet, se lutrin nem nyerék;
No, meglehet, mivel békés polgár vagyok
S szerencsejátékra álmomban sem tevék.

Mi hát az, amiért örömnapot ülök,
Holott csak egyre azt számlálom ami nincs?!
Türelmes olvasó mindjárt megtudhatod,
Hogy negative is élvezhető a kincs.

Ily kincsem van nekem, miót a nem enyém,
S kimondá, hogy tőlem örökre elbucsúz. —
Agyő! elég is oly kedvessel a viszony
Két-három hónapig, kinek a neve csúz.

Csalomjai.

*) Pajor I. ur jobbkezét ugyanis majd három hónapig bántalmazta a csúz, most hogy megszabadult az irodalmi tevékenységben oly hosszú kés, ez epigrammi élű költeményt irta meg. Mélyhen mi is azon óhajunkat kötjük, hogy a gonosz csúz soha se térjen vissza, és lapunkat mindig szerencséltesse jeles dolgozataival. Szerk.

PAJOR ISTVÁN
Életrajz.*)

Született 1824. május 20-án Nyéken, Hontmegye tiszta magyar ajkú, népes községében, hol atyja tótliposei P. József, megyei tisztviselő s több megye táblabirája, mint földbirtokos lakott. Elemi tanulmányait Nyéken, majd Szemeréden és Százdon, rokona Szontagh Ádám magánnevelőjétől nyerte; a gymnasiumot Korponán, a piaristáknál, majd — protestans létére — a selmeczi és pozsonyi evang. lyceumban, a jogot pedig a losonczi ref. kollegiumban végezte. 1842-ben letévén az ügyvédi censurát, 1847 ig Hontmegyében ügyvédkedett; 1847—48 ban Pozsonyban időzött, mint gr. Apponyi idősb György titkára. 1848—9 ben Hontmegye első aljegyzője lévén, a forradalom legyőzése után kis-csalomjai ősi birtokán gazdálkodott és újra ügyvédkedett; később 1860. évi október 20-án B.-Gyarmatra tévén át lakását, — Hontmegye mint hontit, azzal kivánta őt magához csatolni, hogy 1861-ben, az alkotmány visszaállitásakor, tiszteletbeli ő ügyészének nevezte ki, és minden fontosabb küldöttségekben részesité. 1867 óta Nógrádmegye tiszti ügyésze lett főügyészi czimmel, s 1878. január 3-án e megyének egyhangúlag árvaszéki elnökévé választatott meg. 1850 ben nőül vette Egry Máriát, kitől két gyermeke született.

Egyéb tanulmányai között a nyelvészetiekhez vonzódott leginkább. E végből, — birván a német, tót és cseh nyelveket is, — az ő classicus nyelveken kivül, a franczia, olasz, angol és spanyol nyelv- és irodalommal foglalkozott. A magyar nyelvészet terén számos eszmecserét folytatott, többek közt a „Magyar Sajtó"-ban Jeszenovics György, Vadnay Lajos és Nyakas Gáborral. Költeményeket, különösen satyrákat, parodiákat, epigrammákat és humoreskeket, a 40—50-es években csaknem minden akkori szépirodalmi és divatlap (nevezetesen az „Athenaeum", a „Regélő", „Életképek", „Honderű", „Pesti Divatlap", a Kliegl-könyv) hozott tőle hol saját, hol „Káldor" álnevü alatt, melyet később „Csalomjai"-ra változtatott. Azonkivül irt mérvánосsan több lapokba kritikai czikkeket, és foglalkozott népköltési gyüjtéssel is. A 60-as években az „Esztergomi Lapok" és 1873 ban a „Nógrádi Lapok" főmunkatársa volt. 1865-ben a „Képes Ujság" által kiirt három arany jutalomdijt nyerte el költői beszélyével, melyet korán elhunyt egyetlen fia emlékéül a m. t. Akadémiának adott át; 1873-ban egy pályaműve: „A szegény ember és fiai" a Kisfaludy Társaság által dicsérettel tüntettetett ki, és az évkönyvbe lett felvéve. Foglalkozott ezen felül mint ügyvéd és jurista, a magyar jog-irodalommal is, és irt számos czikket; 1877-ben a közmunkáról, mint fon nem tartott árványról,

*) Ugy hiszszük kedves dolgot cselekszünk olvasóinknak, midőn megyénk egyik érdemes fia P. I. urnak az Abafi Lajos által szerkesztett „Figyelő" f. é. január havi füzetében megjelent életrajzát lapunkba egész terjedelmében átvesszük, s ugyanazt a még rendelkezésünkre álló adatokból pótlólag kiegészitjük. Szerk.

— csaknak nemcsak czéljáról, de kezeléséről is értekezni valóságos szócsaporitás volna; most már csak a fóczéljok tárgyalható, az o s z t a l é k.

De beszéljünk most kizárólag b.-gyarmati pénzintézeteinkről.

Leggazdagabb pénzintézeteink között, mit nem a bevétel és kiadás millióiból becsülünk, sem a vagyon és teher kimutatásából, melyekben a betétek is szerepelnek, a „népbank"; — a mennyiben ennek 116800 frt már befizetett alaptőkéje van, — míg a hitelintézetnek 30000 forintja, mely évenkint az osztalékból növelve, 60000-re fog rúgni. A takarékpénztárnak, mint legrégibb és solid intézetnek, szinte 90000 forint alaptőkéje van; és így a népbank, ha a 13 megszüntetett részvénye elkel, egy maga olyan alaptőkével rendelkezik, mint a más kettő együttvéve, és ezen pénzintézeteknél, habár a takarékpénztár részvényei 200 forintosak, a hitelintézeté szinte olyanok kémélnek lenni, a népbanké pedig más, — nem részvényenként, de száztól számítva, az osztalék a takarékpénztárnál legnagyobb, utánna a hitelintézetnél, a népbanknál legcsekélyebb.

Nun sage mir Herr Örinder diesen Zwiespalt der Natur! A valóságosan befizetett banko egyiknél olyan értékű, mint a másiknál; tehát egy intézet alaptőkéje arányában úgy biztosítja a betéteket, mint a másik; de mert talán némely körökben már ezen szótól „nép" irtóznak, mint az ördög a tömjéntől, s mint trónusok a social democratiától, a százezrekre menő betétek özönlöttek, a népbank mellőzésével a kettőbe, és így amazoknál természetesen népiesen nézett ki az o s z t a l é k.

Talán nem mozgatta fülét a népbank? kérdi valaki — hogy így, daczára annyi biztosítéknak, mellőztetett, mintha a pénzvilágban a becsület mellett, mely mind a háromnál megvan, csak ez kell. — Erre azonban leginkább az igazgatók hivatvák, feleljenek ők; most midőn a megye határozatilag kimondotta intézeteinket alaptőkéjök arányában részesíteni a betétekben, van támaszok igényeinkre nézve.

Reméljük, hogy az igazgatóság figyelmét a megyének ezen határozata nem fogja kikerülni.*) P.

*) Mi úgy tudjuk, hogy a megyei határozat csakis az árvapénztár elhelyezésére vonatkozik, s ezen határozat már tényleg foganatba is vétetett. Ha mind ennek daczára az osztalék csekély marad, úgy annak oka más ezen lehet oka, mint az, hogy egy alig 6000 lakosságú városban 3 pénzintézet fenntartása nem czélszerű. Mi azonban jelenleg a változatos arányú osztalék mellett is mind a három pénzintézetet oly solidnak tudjuk, hogy akár egyiknek akár a másiknak végleges feloszlás vagy egybeolvadás általi megszűnését, még a közönség érdekében sem kívánnók; legalább egy időre nem. Szerk.

Pénzintézeteink.

A b.-gyarmati takarék pénztár febr. hó 23-án tartotta közgyűlését. Elnökölt: Jeszenszky Dané. Jelen volt 71 részvényes 199 részvényt képviselve.

Az 1,881,576 frt 66 kr. üzlet forgalom és a 767,997 frt 57 kr mérleg és vagyon kimutatás felolvastatván, tudomásul vétetett. Tiszta nyereség 8860 frt 73 kr melyhez a mult évben esetleges veszteségekre fenntartott 1195 frt 61 krból 139 frt 28 kr adatván, osztalékul 9000 frt maradt, s így az 1878. évi szelvények 30 frttal marcz. 1 sőtől beválthatók. Weisz Dávid az esetleges fluktuatiókra visszatartott egész tőkét inditványozta a nyereség tőkéhez csatolatni; inditványa azonban el nem fogadtatott. Jótékony czélokra 266 frt 35 kr szelt. (A honvédmenyházra 50 frt, a b. gyarm. önk. tűzoltó egyl. 10 frt, ugyannak felszerelvényeire 100 frt, a b. gyarm. kisdedóvó alaptőkéjére 50 frt, a b.-gyarm. kórházban alapitandó egy ágy alaptőkéjére 50 frt, a b.-gyarm árvák alap. 26 frt 35 kr.) Ezután a választások ejtettek meg. Megválasztattak igazgatóul: Reményfy József, h. igazgató: Feiszl József, igazgatósági tagok: Baintner Otto, Felsenburg Tivadar, Havas Gyula, Grünbaum Jakab, Vannay Ignácz, Elfer Izsák, Milován Arkádi, Madách Károly, Némethy Kálmán és Nagy Mihály. — Szabó János felügyelő helyére Markovics Ödön választatott meg.

A b. gyarmati népbank. közgyűlése februárhó 27-én tartatott a „Népkör" helyiségében Hanzély László elnöklete alatt. Hanzély László megnyitván a közgyűlést, szavazatszedő bizottsági tagokul megválasztattak Havas Gyula, Pap László és Elfer Ede, jegyzőkönyvi hitelitőkül felkérettek Balogby Gyula és Harmos Gábor. Részt vett 57 részvényes 447 részvényt képviselve. Igazgatóul megválasztatott ujból Reményfy József, kinek az egylet körül eddig tanúsitott fáradságaiért és buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott meg. Mig a 10 igazgatóságra folyt a szavazás, addig az alapszabályok 18, 26, 41, 48, 49, 51, 52 60, 65, 70 71 ik §§-ai stilaris szempontból átmódosittattak, s a 84 ik akkant odaváltoztatott, hogy az igazgató a tiszta nyeremény 4 és fél száztólia, az igazgatóság 6 százt. a felügyelő bizottság 2 és fél száztóli dijaztatásban részesüljenek. Ezen tervezet főleg Sándor Károly és Vladár Viktor érvelése folytán fogadtatott el s a másik kettő, mely a fentebbieket részint évi fizetés és percentuatióval, részint csupán bárcza szerinti dijaztatással czélozza honorálni. A fix fizetés és percentualio mellett, mely nézetünk szerint czélszerűbb az elfogadott tervezettnél, Harmos Gábor szólalt fel legérdemlegerebben mindazáltal sikertelenül. A 739,266 frt 70 s fél kr forgalom, valamint 248,662 frt 77 s fél kr vagyon mérleg tudomásul vétetett. A 10,152 frt 2 kr tiszta nyereményből egy szelvényre eső 7 frt 20 kr marczius 15 héig felveendő. A szavazatszedő bizottság kiküldetésében eljárván, következő választási eredményt terjesztett be: igazgatósági tagokul megválasztattak: Havas Gyula 414 szavazattal aligazgatói minőséggel, Elfer Ede 405, Gescheit A. 395, Papp L. 379, Baintner O. 360, Gazdik L. 348, Szabó J. 315, Elfer F. 288, Harmos G. 264, és Klein L. 104 szavazattal; felügyelőkül pedig Algőver M. 383, Dr. Ilcke J. 335, Balogby Gy. 324, Steiner G. 305 és Mazey I. 104 szavazattal. Ülés vége d. u. 1 órakor.

Nyiltlevél a b.-gyarmati polg. iskolaszékhez.

A tisztelt iskolaszék 4 - 879. számú határozatát*) sajnálattal vettem tudomásul; főleg miután annak indokaiból a tényállás számbavételével, lehetetlen más meggyőződést meriteni, mintbogy a tisztelt iskolaszék veteránjai az előitélet bilincseinek nyomása alatt, nem tartja megengedhetőnek, a mukedvelő társulatot az iskola szentélyébe bocsájtani.

*) Mely szigorú feltételei miatt lehetetlenné tette, hogy a polg. iskola egyik termében műkedvelői előadások tartathassanak.

Nem akarok távol eső példákra hivatkozni, melyek az özön víz előtti sötétséget immár sok helyen szét robbantották, mert valószinüleg igen sokan emlékeznek, hogy nálunk is voltak derültebb napok, midőn primási engedély mellett évek hosszú során állandó szinháza volt a műkedvelő társulatnak a nemzeti iskolában, a melyet büntetlenül igénybe vehetett Szabó és Filipovics vándor szintársulata is.

Az igaz, hogy herosztratesi dicsőséggel azt is lerombolta a fanatismus, pedig sok evet nyujtott épen a nemzeti iskolának; a műkedvelői társulat áldozat készsége teremtvén azon alapot, a melyből az iskola épület falai fölemeltettek, tetőzete ujból állitatott fel, Tipray tanitónak évi 500 frt fizetése, s a kisdedóvoda fentartásának költségei fedeztettek.

Mindez feledésbe ment, de annál dörgedelmesebben hangzanak most a bölcs szavai: hogy a nemzeti iskola helyre állitásának terheit ma is nyögi a felekezet; a mit csak ugyan kézzel foghatóvá tesz az iskola épület roncsasága.

A tisztelt iskolaszék a rajz terem átengedését oly szigorú föltételhez köti, a melyuek teljesitése a mindenalkalommal fölmerülő aránytalan nagy költségtől eltekintve physical lehetetlenség; mert ha szombaton nagy erőfeszités mellett a szinpad fölállitható és fölszerelhető volna is, lehetetlenség azt a rá következő vasárnap reggeli 8 óráig szét szedni és elhordani, ha csak az égő ház tetőzetének példájára vashorgokkal le nem romboltatnék.

A kir. tanfelügyelőség és a megyei bizottság nyiltan belenyugodtak a leányiskola 4 ik és 5-ik tantermének átengedésébe, s szinpadnak a közfal kivétele mellett leendő felállitásába, mig, annak eltávolitását az iskola megnyitása szükségessé nem teszi.

Föltesszem a kir. tanfelügyelőségről és a megyei bizottságról, hogy nem volt szándékuk zsákban macskát árulni, s a meg állapitott föltételeinek nem tulajdonitottak más értelmet, mintbogy a szinpad azonnal eltávolitandó, a közfal pedig nyomban helyre állitandó, mihelyt a két terem egyikét vagy másikát a leányok oktatása nélkülözhetlenné teszi.

Szivemből óhajtom, hogy a leányiskola ez év szeptember havában megnyittassék, ámde az osztályok a dologtermészetéből fogva csak fokozatosan lévén megnyithatók, az oktatás a második osztályban csak 1880, a harmadikban pedig csak 1881 szeptember havában veheti kezdetét, és mintbogy ekként a leány iskola 4 teremből kettő 1881 szeptember haváig üresen marad, a szinpad fölállitását a leányiskola kitárása helyzett szeptember havi megnyitásának indokából megtagadni komolyan nem lehetett.

Mit mondjak végül a tisztelt iskolaszéki küldöttség azon nézetére, melyet a műkedvelő társulat választmányi ülésében, a leányiskolai termek megtagadásának egyik fontos indoka gyanánt fölhozott, hogy t. i. az iskola épület collaudálva nem lévén, az iskolaszék Manússy urat a közfal kivételét illetőleg, a felelőség terhe alól fölnem mentheti, habár annak szak-

---

a több magyar lapokban megjelent értekezései, alapos voltuknál fogva, általános figyelmet keltettek. Újabb időben Horácz több satyráját forditotta le, valamint Goethé-nek „Velenczei" és a „Négy évszak" czimen, ismert epigrammáit, melyeket a Kisfaludy-Társaság kedvezőleg fogadott. — Igen sikerülten forditá le a „Slawy dcera" hires prologját, mely a Pesti Naplóban jelent meg; valamint ugyan e műből több sonettet, és Hollý szláv költőtől egyes hangulatos darabokat. Régibb és ujabb forditásai közé tartoznak: francziából Lamennaisnak „Les paroles d'un croyant" czimű műve és Lesage után „Gil Blas" egyes szakaszai; angolból: János király, és Pericles Shacespeare-től; Goldoni egy pár szindarabja, stb.

Önálló művei: Áldozatok. Imák, kötött beszédben művelt keresztények számára. Witschel német eredetijéből magyaritá Csalomjai, B.-Gyarmat 1879. (Birálata a Pesti Napló 1859. 30. sz.) — Vázlatos jegyzetek a magyar nyelv és helyes irás körül. Irta Csalomjai. U. o. 1859. — Horácz összes Epistolái jegyzetekkel kisérve és az eredeti szöveggel ellenlapozva. U. o. 1877. (Ezt úgy a magyar mint a hazai német sajtó birálata mint az eddigi forditásoknál jobbat emelé ki).

(Életrajzai: Danielik: Magyar irók II. 244. l. — Nagy: Magyarország családai IX. 9. l. — Mocnich Vutkovich: Magyar irók névtára 161. l. — Wurzbach: Biogr. Lexikon XXI. 177. l. — Önéletirati közlemény.)

Eddig a „Figyelő"; melynek tartalmához mi az e részben nyert adatok és illetőleg saját tudomásunk alapján P. I. életrajzának kiegészitéséül még a következőket jegyezzük fel, u. m.: Édes anyja jászberényi nemes Kalmár Joanna volt, egy szerény háziaa körében is fennkölt szellemű, lelkes magyar nő, a gondos házi asszonyok, jó feleségek, szerető anyák egyik mintaképe, ki iránt fia mindvégiglen imádatszerű kegyelettel viseltetett. Az ő kedvéért forditá le és neki ajánlá a magasztos ihletből folyó hires Witschel-imákat a XX. kiadás szerint, melyeket előbbről már zeikfalvi idősb Zeik János és P. Szakácsi Vitus tari kath. lelkész, tehát egy evang., egy reform. és egy kath., vagyis három különböző vallásu és polgári állásu egyén buzgott nemzete nyelvén megismertetni. Érdekes lesz tudni, hogy W. forditása Ipolyi Arnoldnak, a b.-bányai mostani jeles püspöknek, folytonos részvétele, és ugy szólván baráti censurája mellett készült az 1847—48-ik évben Pozsonyban, hol akkor P. I mint gr. Apponyi titoknoka, Ipolyi pedig mint a nagyreményekre jogositó br. Mednyánszky Géza nevelésének vezetője időzének, tanui egyszersmind a híres országgyülés alkotásainak. Ipolyinak annyira megnyerték tetszését a sikerülten magyaritott költemények, hogy azokból több darabot saját körében fel-fel olvasott. Ugyanez időszakba esik, az ő első nagy művének, a Magyar Mythologiának bevégzése, melyhez P. I. viszont némi adatokkal járult, miként erről ezen műben is említés tétetik.

A 48-ki országgyülés bevégzése és atyjának közbe jött halála folytán P. I. titkári hivataláról lekőszönvén, megyéjébe Ilontba költözött vissza, a hol, miként már fönnebb említve lőn, a megyei tisztikarban nyert alkalmazást; itt csak annyit jegyzünk meg utólag, hogy Boronkay Lajos kormánybiztos fölhivására 49 ben elvállalta a veszélyes küldetést futárul menni Ipolyságról a Szent-Benedeknél táborba szállt Görgei Arminhoz, midőn az oroszok már Selmecz táján czirkáltanak; továbbá, hogy szintén különös megbizásából Szalkára mint népszónok lett ama veszélyes napokban kiküldve, mig julius 11-én a megyei bizottság rendeletéből, néhány tiszttársa és a hozzájok csatlakozott Hedervány Antallal a komáromi várban keresett menedéket, hol azonban hely már senki, és különösen polgári állásnak számára, nem lévén, onnan társaival együtt visszatért. Mint nemzetőri megválasztott hadnagy, a Hontmegyéből kirendelt 6000-nyi fölkelőcsapattal, melynek rendeltetése az alvidéki lázadók ellen működő magyar sereg erősbitése vala, Váczig ment a parancsa alá beosztott szakasz élén; innen azonban a magyar kormány által az egész fölkelő sereg visszarendeltetvén, azokkal ősi falujába, Kis Csalomjára költözött vissza, hol megözvegyült és Nyékről ide költözött édes anyjával vezette a gazdaságot, mignem az 50-es évek elején ismét az ügyvédi pályára lépett.

1855-ben az akkori összes osztrák és magyar törvényekből, mint számos más ügyvédtársai, ujból censura letételére köteleztetvén, miután ezt Pozsonyban sikerrel letette, erről oklevelet nyert.

Megemlitendő különösebben, hogy P. Istvánnak hazafias jóhirneve és a tudományos képzettségébe való bizalom, megyéjében annyira megállapitva vala, mikép a forradalom legyőzése után, midőn a magyar ég végképen elborultnak látszék, több oldalról kapott meg tisztelő felhivást előkelő ifjak Mentora és felbeszakadt tanpályájuk további folytatójául lenni, melyek közül azonban, tekintve, hogy ügyvédséggel foglalkozók, csak

értői véleménye szerint a kőfal eltávolitását építészeti nehézségek nem gátolják is.

Az iskolaszék jól tudja, hogy a kőfal meg van, csak kötekedésből lehetne hát az épitészt felelőségre vonni akkor, ha a collaudálás épen oly időben hajtatnék végre, midőn a kőfal hiányzik, miután a műkedvelő társulat volna köteles azt kellő időben vissza állitani.

Sajnos, hogy a polg. iskola anyagi helyzete sok kivánni valót hagy fen, annál megbocsáthatlanabb tehát, hogy az intézkedő testület czélzatosan zárja el azon büsitó forrást, mely a szomjuság gyötrelmeinek legalább némi enyhitésére kinálkozik.**)

Tisztelettel maradván

B. Gyarmaton, 1879. Febrer 10 én,

alázatos szolgája
Némethy Kálmán,
mint a b.-gyarmati műkedvelő társ. elnöke.

Levelezés.

Verőcze 1879. február 21 én.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Azon szerencsés szerencsétlenség, mely a Verőcze és Kis Maros községek között folyó sebes patakon e napokban történt, ad alkalmat, hogy becses lapjában ismételve kérve figyelmeztessem a tek. Nógrádmegyét, miszerint nevezett községek közötti szükségelt országutat, és ezen a nélkülözhetetlen két hidat, szintugy a vizek szabályozását ez év folytán eszközöltetni kegyeskedjék.

Ugyanis a meglágyult, hozzá az esős idők következtében olvadásnak indult hóvize egyszerre oly szólos terjedelemben boritá el emlitettem folyam és környékét, hogy azon az átjárás, még a rendes időben is fáradsággal járt, most veszedelemmé és lehetetlenné lön.

Tisztelendő káplányom filiánkban isteni tiszteletet végezve, midőn e hó 17-én délután, a reggeli időben még nem veszélyes folyamon vissza hajtatott, a viz terjedelme, és sebessége által felfordittatott, és csak az éber jelenlét, és rögtöni segély mentette meg őt és a lovakat is az életveszedelemtől. Ugyanezen nap délelőttjén egy szegény fuvarost is ily szerencsétlenség ért, több kárt okozván neki, valamint nekem is.

Most, midőn a külső munkák ideje bekövetkezik, szükséges kötelemnek tartom nevezett két község nevében ismételve felszólalni, kérve a tek. vármegyét, hogy ez ügyben már hozott határozatát ez évben okvetlen foganatositani, és az utalványozott pénzt folyóvá téve, ezen helyen is az országos közlekedést minden időben biztossá tenni kegyeskedjék.

Igen nagy bajt, és veszedelmet fog ez által elhárítani, igen sokak hálaköszönetét nyerni. Adja Isten!

Kommerer Ferencz,
plébános.

**) Nem fogja csodálni senki a nemes indokokból származó hangot, föleg aki tudja, hogy N. K. úr egész odaadással karolta fel a műkedvelői társulat ügyét s az ezekből kifolyó culturalis czélokat. Az iskolaszék, lehet, azért tagadta meg a polgári iskola helyiségét, mert tart a közönség elöitéletétől, mely őt a mult példájára kérdőre is vonhatná. Épen azért jó ha ez ügy nyilvánosan tárgyaltatik, s rémünkről szivesen adunk tért erre lapunkban. Szerk.

Ipolyság, 1879. február 26.

Mielőtt a farsangon át kendőzött, vagy olajozott fejünket meghamvazni vinnők, illő hogy farsangi mulatságainkról levelezői tisztünkhez képest, egy rövid átnézetet adjunk városunk részéről is, melytől mióta központi székhelylyé vált, a vidék urai és hölgyei rendesen távol szoktak maradni, s valamint egykor jelenlétökkel tüntek fel, úgy most legfeljebb távollétök által tünnek fel, mit szerintünk mindenesetre társadalmi hibának tartunk, ha már csak azért is, hogy megszoktatják a központban magukat nélkülözhetőkké tenni.

Első Országh Józsefné úrhölgy által a megyeház termében mult hó 28 án rendezett piknikünk sikerültéről, már hoztunk e lapokban részletes tudósitást.

Második táncvigalmunkat a helybeli ipar egylet tisztviselősége f. hó 9-én rendezé a nagyvendéglő helyiségében melyre habár a maga körében sikerültnek mondható, bevezető megjegyzésünket, is alkalmazhatónak véljük annál inkább, hogy az ipar és gazdászat mivelői közt, nem óhajtunk válasz falakat látni. De hogy igazságosak legyünk, úgy részünkről kétszeresen hibásak a központbeli körök is, melyek ezen ipar-egyleti tisztességes táncvigalomtul távol maradtak.

Elhallgatjuk a megyei kaszinói társulat által, évenként adatni szokott, s f. 15-en saját helyiségében megtartott igen csinos táncvigalmat, miután erről is, részletes tudósitást közöltek e lapok.

Negyedik nyilvános, habár zártkörü jelleggel biró Hedervary Antalné házánál, inditványozott f hó 22. a megyeház termében megtartott táncvigalom, minden tekintetből vetélkedett az előbbiekkel, melyen többen a szomszéd Nógrádmegyéből is résztvettek, és habár nem olvtük egyes szépek neveinek elősorolásával esetleg mellőzni másokat mégiinkább tetsző szépeket, kivételt tenni azonban tán meglesz engedve nekünk ezúttal, ha azok közül megnevezzük Világhy Ilmát, úgy is mint kedves vendégünket, úgyis mint olyat, ki egyaránt mindnyájunknak „szép" volt!

Végül befejezte farsangunk évadját, egy f. hó 25. Schiller Antal kir. közjegyzőnk által adott házi de egy vidéki nagy bálnak is beillő táncmulatság, melyben közel száz személy köztük számos vidékiek is részt vettek, a legderültebb kedélyel késő reggelig. Ha röviden érintjük, hogy a négyeseket 28 pár táncolta, e hogy a gazdag vacsora és táncvigalom alatt a szép háziasszony és szép nővére Szlamka Anna mindent elkövettek vendégeik ellátására és mulatására, úgy minden egyebet elhallgatással mellőzhetni vél a r. l.

Hirek.

Hymen. Zelenka Gyula losonczi köz- és váltó ügyvéd febr. hó 25 én vezette oltárhoz Svehla Máriát Dobrocson. — Kóbn Adolf m. hó 25. tartotta esküvőjét Becksch Regina kisasszonyal B. Gyarmaton. Az esküvőt kedélyes táncmulatság követte a Barth féle teremben.

Carneval. Az ifjusági bál február 22 én, mint azt előre megjósoltuk, fényesen sikerült. Ami különösen emelte a mulatság jó hangulatát, az az volt, hogy a „fesz" elejétől fogva végkép ki volt zárva. „Vig kedv ragyogott minden arczon, öröm sugárzott az égő szemekből". A bálanya Madách Károlyné 9 órakor lépett be a pompásan diszitett terembe, őt a vármegye és a szomszéd vidék nevesebb családanyái, s a hölgykoszorúnak szebbnél szebb szálai követék. Ott voltak: Balázs Vilibaldné, Bolgár Jánosné, Farkas Ferenczné, Hanzély Lászlóné, Harmos Gáborné, Hojtsi Pálné, Klein Jánosné, Kohn Kálmánné, Melicher Ferenczné, br. Pongrácz Anzelmné, Posztóczky gr. Vay Elsa, Schlésinger Mórné, Szerémy Gáborné, Világhy Mihályné és Világhy Nándorné. Ezen névsor azonban nem volna teljes, ha hozzá nem járulna a másik, azon eleven, tüzről pattant és gyönyörü hölgykoszorúé, melyért számos közelről és távolról összesereglett fiatal ember szive szerelemre gyulladt. Ott láttuk: Világhy Ilma, Szerémy Iréu, Posztóczky nővérek, Madách Margit, Koczanrek Mariska, Horváthy Ilonka, Hojtsy Isabella, Hanzély Hermin, Galgóczy nővérek, Fülöp Isabella, Fölkel Mariska, Farkas Lilla, Berczelly nővérek és Balázs Margit urhölgyeket, kiket ritkán lehet egy csoportban látni, de az ilyen látvány megérdemli még (Simonyi Kálmán pénztárnok ur szerint) a deficitet is, mi azonban itt figyelembe se jöhet. A négyeseket Hanzély, Posztóczky és Világhy urak rendezték, a füzértánczot br. Pongrácz Anzelmnével előlejtve Somogyi Zoltán ur a lehető legügyesebben és tapintatosan. Már a napsugarak a közel Szécsényben voltak s a gyertyák hamvadozni kezdtek, midőn a mulatság zenithjéről kezdett alászállani. Az ételek és italok Maszy Ignácz kitünő konyhájából kerültek ki. Balogh Károly zenetársulata is kitett magáért, s bár a legszebb nóták mai nap a „Piros butyellárisban" vannak, t. i. a banknóták, azért az ő nótái is folytonos tánczkedvben tartották a fiatalságot — Az ügyes rendezés megérdemli az elismerést. — **Piknik készül!** B.-Gyarmaton ugyanis Dessewffy Elekné és Harmos Gáborné őnagyságaik fáradoznak azon, hogy a b.-gyarmati és közel vidéki közönségnek f hó márcz 22-én ismét oly pompás estélyt rendezzenek, mint a mult években. Eddig 50 család iratkozott alá. Egy családrészéről, 4 frt, és 2 tál étel, a fiatalok részéről 2 frt egy egy részvény. Az ügyes és köztiszteletben álló rendezőnők a sikert biztositják.

A tünemények korszaka kezdődik; azon korszak az, melyhez a babona mysteriosus dolgokat csatol s mely a tévhit szerint a nagyobb társadalmi rázkódásoknak biztos előjele. Mi csak történetileg följegyezzük, hogy febr. hó 23-án este hét órakor villamos felhők érkeztek a Dunától; a sürü sötét felhőkből májusi jégeső és júliusi zápor kerekedett; villámok tüzeltek, melyeket hatalmas menydörgés követett. Az égi háború egy óráig tartott. (Bár a földi háború is már csak addig tartana.) Este 8 órakor már tiszta, derült volt az ég, csillagok myriádjával hirdeté a békét. Csend lett. De nem soká; mert Szommer Ferencz tüzoltó úr harsonája vészhangokkal verte fel a nyugodni készülőket, s a b. gyarmati tüzoltó egylet-derék tagjai csak hamar összesereglettek az őrtanyán, hogy a vészről biztos tudomást szerezzenek. A tüz azonban nem a városban volt, hanem a közel illési pusztán; a Zichy uradalom egyik magtárába csapott le a villám s az egész magtár egy pillanat alatt tüzben volt. Elismerést érdemelnek azon derék tüzoltók, kik a helyszinére a legnagyobb sárban és vizben kigyalogoltak s ott a magtár tőszomszédságában álló s nagy értéket képviselő kazlakat megmentették. A magtár, melyben gabona kukoricza és egyéb gabonanem volt, a tüzes villám áldozata lett. Mint a közel vidékről értesitenek, az égi háború több község határán vonult végig s tartotta rémületben főleg a babonás népet.

Tolvaj! segitség! hangzott ki egy ablakból B.-Gyarmaton a mult vasárnap az éjjeli órákban. Opitz Károly rendőr úr két hajdú és 4 tüzoltó, tehát heten (akár a svábok a nyúl ellen) rohantak a bajt jelző ház folyosóira s ott egy negyed órai szigorú motozást tartottak. A háznépben a rémület a legnagyobb fokra emelkedett. Egyszere csak megzörren valami egy fersiágban. Mi az? Egy kis egérke dióhajat rágott; de bezeg, mikor észrevette, hogy 7 marczona ember kardosan és felszerelve rontára készen áll, két hátsó lábára állt, tisztelgett s aztán hátat forditva lyukba bujt. A háznépe 50 kr borravalót küldött kis szobaleány által, hogy a borzasztó merénylet ellen szerencsésen megmentetett.

A lopott kakas (Avagy az élelmes cliens.) Hosszú panaszlevéllel beállit egy agyafurt menyecske febr. hó 28-án B. J. ügyvéd úrhoz; hogy azonban a panasz annál alaposabb legyen, egy szép kakast ránt elő kendője alól s ·/. alatt oda mellékli a panaszlevélhez. A mi actualis kakasnak vigan kikirikelt az ügyvéd úr ketreczébe; azonban rövid váratva megjelenik egy pandúr, s elviite a csendbiztoshoz, mert bis a kakas, mellyel a mi menyecskénk az ügyvéd úrnak kedveskedni akart, lopott volt. — Nunc, quid juris, quid consilii!?

---

egy felkérésnak engedett, magához vévén a lelkes Zmeskall-Káldy Terézia egyik unokáját és fogadott fiát, a kitünő ifjú Majláth Istvánt (jelenlegi barsi főispánt) aki egy évnek a kiscsalomjai szerény tuskulánumban kitöltése után magasb tanulmányainak folytatása végett közvetlenül a bécsi akademia tanitványai sorába lépett át.

Miután a 60-as evek elején, édes anyjának időközben történt elhunytával, állandó lakását Nógrádmegyébe B.-Gyarmatra tette volt át, alkalma nyilt e megye akkori jelesei Madách Imre, Bérczy Károly és Szontagh Pállal közelebbi szellemi érintkezésbe jutni, melynek eredménye olykori kedélyes ezme- és epigrammcsere vala.

Nagy hajlamot érezvén magában P. I. gyakorlatilag tapasztalni és világot látni, ezen hajlamát már tanuló korában kezdé aképen érvényesiteni, hogy szünidejében távolibb vidékekre és városokba, és pedig részben gyalog-kirándulásokat tett, igy Pozsonyból Sopronyba és a Lajtán túlra, Losonczról az aggteleki barlanghoz stb.;*) 1867-ben pedig Német- és Frankország egy részét Párissal és Versaillessal, valamint Svájczot ennek minden tavai és városaival, továbbá 1874 ben Alsó- és Felső-Austriát Gmundennel és Ischllel, ugy Tirolt s a Lombard-velenczei területet, Velenczével és Mailanddal, s innen vissza a Como taván Triestnek, tehát szárazon és vizen bentarván, ezen utjában Pongrácz Lajos és Hedervary Antal barátjai társaságában nyert tapasztalatait és közös élményeiket a „Nógrádi Lapok" utján 12 touristai, élénk humorral s egyszersmind tanulságosan irt levélben tette közzé. Érdekes olvasmányt nyujtottak megyéje közönségének az ugyan e lapban megjelent Révay G. barátjához intézett füredi fürdői levelek is.

Miután saját hazáját is már minden irányban bentazá, hátramaradt még az oly vonzó erdélyi részeknek, a Báthoryak, Bethlenek, Rákóczyak classicus földének a helyszinén megismerése, mely régi óhaja Pajor Istvánnak a közelebb lefolyt év nyarán teljesült.

---

*) Iskolai pályájából érdekes morzsaként jegyezhető fel, hogy Losonczon a joghallgatók Zsarnay tanár buzdítására Kis-Nógrád czimmel ügyakorlati megyét alakitván, annak főispánjául osztatlan akarattal Pajor Istvánt kiálták ki; annál nagyobb hévvel folyt e mozgalom a többi hivatalok, különösen a két alispáni állás betöltése végett, melyre két kiváló tehetségü és erélyü ifjú Fabricius Valér és Szontagh Bertalan (a mostani gömöri alispán) pályázának és lettek a 36 fiuyi tagúsházsőnség által megválasztva. Kis-Nógrád egy egész éven át folytatá működését s virágzó állapotára hagy követhetetleni azon körülmény, hogy volt rendes gyűlésheyisége, egy kis kézirat- és könyvtára, saját tagjaiból ünek- és zenekara, melyben a két első hegedűt a két Kossuth testvér: Vendel és Ferdinand kezelék, végre volt a kis megyének hetenként megjelenő irott lapja („Illirió"), melyet e később az irodalmi pályán is előnyösen ismertté lett Halácsy József szerkesztett nagy ügyességgel és szorgalommal.

A losonczi izraelita nőegylet marczius 10-én, a losonczi casino nagytermében tárgysorsjátékkal egybekötött tánczvigalmat rendez. A rendező bizottság tagjai: Wohl Herman biz. elnök. Stommer Náth. biz. titkár. Wohl Ede, Ausländer Vilmos, Schenk László biz. tagok.

A b. gyarmati „Nemzeti Tanoda" iskolaszéki tagjainak megválasztása f. évi marczius 2-án délelőtt 11 órakor a Nemzeti Tanoda épületében ejtetik meg. Imády Károly, az iskolaszék egyházi elnöke.

Zahorán a Gyarmat-Zólyomi útvonalon, mult évi árviz által elsodort hid, Hontmegye építészeti hivatala által máris helyrehozatott, még pedig dicséretére legyen mondva az említett építészeti hivatalnak, egész szakavatottsággal.

Lelkész választás. Lesten febr. hó 23-án Raphanidesz Bogyomló választatott meg lelkészül Stollman K. ellenében 55 szavazattöbbséggel. Mint Kék köröl irják, a megválasztottban kitűnő lelkészt nyert a község és hazafias szellemű egyént az esperesség. — Üdvözöljük.

A Hektograph már nem mese. Hivatalok, ügyvédek kapva kapnak ez egyszerű eszközön, melyen a kéziratot ha nemis százszor, de 40—50 szer meglehet sokszorositani. A Levitus-féle, chemikus téntával együtt Spitzer Mór b. gyarmati könyvkereskedőnél is kapható eredeti árán.

Az 1878. évi bányaadó ellen benyujtott felleb bezvények febr. hó 17. és 20-án tárgyaltattak a bányaadó felszólamlási bizottság által. A törvényszabta korlátok közt leiratott Hirschler Ede, szinobányai vasgyár és Mescha András bányatulajdonosoknak mint egy 2100 frt bányaadója, utólag pedig Minich Janusz és Hoffmann czég baglyasaljai bányatulajdonosok terhére a kivető bizottságnál előirt összegen fölül mintegy 806 frt iratott elő.

A művelt családok körében már is kedvenczczé lett a kitünően szerkesztett „Képes Családi Lapok" 9. füzete is a szokott érdekes tartalommal jelent meg, sőt ezen füzethez egy művészi kivitelü szinnyomatu kép is van mellékelve. A kiadóhivatal hasonló műlappal szemtől minden 5—6. füzetben kedveskedik olvasóinak. Midőn ezen körülményre a t. olvasó közönség figyelmét felhivjuk, ujra és ujra ajánljuk a „Képes Családi Lapok"-at szives pártfogásukba.

Gansel József czég alatt B.-Gyarmaton, a Főtéren, a takarékpénztári épületben, uri és női divatáru czikkekkel gazdagon felszerelt üzletet ajánljuk a közönség figyelmébe.

Rövid hirek. Szügyi körorvosul Shmidl Henrik ellenében 12 szavazattöbbséggel Heks József választatott meg. — Lonn Antal fiatal barátunk a jeles képzettségű ügyvédjelölt febr. hó 25-én távozott B. Gyarmatról — barátai köréből — Budapestre. — Bátorfalubau febr. 24-én igen kedélyes tánczmulatságot rendezett Madarassy János, melyen 20 pár mulatott kivilágos kivirradtig.

Gazdászat.

Valami a szántásról

Prázsovszky Ágost-tól.

(III-ik közlemény)

Meglévén állapitva a terv a talajminőség és a művelendő növény igényeit illetőleg azon darab földön, melyet lábainknál elterülve látunk, s a melynek munkáltatását foganatba venni óhajtjuk, következik a dolog physicai oldala maga a szántás!

Elvitázhatlan tény, hogy legjobb, és legtökéletesebb műveletben a talaj ugarozás által részesül, és pedig azért, mert a szó teljes értelmében vett ugarolási mivelet a vetést mindég egy évvel előzi meg oly formán, hogy egy darab föld a mely ősszel elvetendő, megelőző egy évvel ugyanazon időszakban felszántatik, hogy a talaj a fagy kiszámithatlan jó hatásának kitegyen téve, tavaszszal megforgatják, és kevés időmultán a midőn a forgatott föld kiszöldült, megkeverik, és végre „vetés alá szántják."

Megteszik e nagy munkát a külföldiek „ugartartás" mellett azért, minekutánna nagyon bölcsen tudják azt; ugarolás alatt értjük midőn a talajon egész éven át nem termesztünk semmit, az időt szántás és boronálás trágyázással töltjük el, és igy azt is tudják, hogy ugartartással a földet nem szabad nyugodni hagyni, ez által czélt nem érnek, a mennyiben nyugvó talajon a levegő nem gyakorolhatja termékenyitő hatását, sőt a gaz, gyom, akadálytalan elhatalmazása által csak ártanak.

Mindezekből világosan látható, hogy a nálunk szokásos elnevezés „ugarolás" helytelenül használtatik, miután ez nem egy szántást, de a műveletek egész sorozatát foglalja magában.

De elvégre is, mi ez édes anyaország határain belül nem vagyunk „külföldiek", és igy ne kérdezzük azt, mit mondanak ők, nézzük inkább mit csinálunk mi! és hamár e százados szokásainkban változtatni képtelenek vagyunk, igyekezzünk azt tökéletesiteni! és magunkat a dolog lényegéről helyesen tájékozni.

A nálunk bevett szokás szerint, egy művelés alá veendő föld első munkáját „ugarolásnak" nevezzük, a melyművelet „őszi" alá ugyanazon év tavaszán, amig tavasziak alá, a megelőző év őszén „ha ugyan elnem marad" ejtetik meg.

Nézetem szerint e művelet kivitelében követ el legtöbb gazda óriás hibát; mert a tavaszon megejtendő ugarlást, rendesen a talaj igen lágy állapotába mélyen végezteti, hja! ennek meg kell idejében történni, mert különben a vetésig nem érik meg a talaj jól, és ha kissé okoskodunk be fogjuk látni, hogy helytelenül cselekszünk; mert először ugarolni, ha a föld lágy, nem szabad, mivel ez időtájt már a fagy nem működvén, a lágy talaj felugarlása által származott rögeket nem áll többé hatalmunkban porhanyóvá tenni, s hogy ennek mi a hátránya? ehez azt hiszem nem kell commentár; másodszor ugarolni sekélyen kell, hogy az aláforditott tarló növény maradványok mielőbb elkorhadjanak, és a beforditott gyom magvak kicsirázva e kinőve, a később foganatositandó termesztésre ártalmatlanná tétessenek, az ugartartás második munkája a „forgatás" által.

A forgatás nálunk rendesen junius hóban kerül szőnyegre, s ha csak a szántóföld vasba nem válik keménységében, el is végezzük.

Hej! pedig sokszor igazán olyan a föld a roppant meleg behatása miatt, mint a szikla.

Ilyenkor nem is tettünk mi a forgatással épen semmit sem, legalább azt nem, mit a forgatás feltételez.

Elhiszem e tökéletesen osztom bárkivel is azon véleményt, hogy a termelésre irányzott eme három művelet mind igen fontos, elhiszem annyira! hogy egyik vagy másiknak elsőbbségét kimutatni e perczben alig ha tudnám; ugyan olyan hatalmas megdönthetlen érvek támogatják egyik, mint másik fontosságát, de épen ezen hatalmas érvek különfélesége köt mindegyik művelethez különböző kivánalmakat.

Mik a kivánalmai a mi viszonyunk között felvett ugarolási módszerek, azt föntebb láttuk, lássuk a forgatást!

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

S. F. Ipolyság. — Bocsánat, de miután a különben szépen megirt közlemény tárgya elévült, most már nem közölhető. — Máskor szivesen látjuk.

Felelős szerkesztő
Horváth Danó.

Árverési hirdetmény.

Klein Jakab balassa gyarmati vaskereskedő és neje ellen, a b.-gyarmati kir. járásbiróság 154—879 sz. végzése folytán kielégités végrehajtás rendeltetvén el, ennélfogva a kiküldött végrehajtó Vatter Gyula ur az árverést **B.-Gyarmaton,** előnevezett alperesek boltja és lakásába (széchényi utcza, Berczeler Vilmos ház) **1879. évi marczius hó 6-ik napjának,** szükség esetén következő napjainak mindig délelőtti 9 órájára tüzte ki, mely alkalommal az alpereseknél lefoglalt s egy jól felszerelt **vaskereskedésben** található mindenféle tárgyak, nemkülönben **szoba-butorok, konyhaeszközök** stb. becsáron alól is elfognak árvereztetni.

Kelt B.-Gyarmat, 1879. febr 28-án.

Reményi Károly.
ügyvéd, mint Kóhn Márk képviselője.

HIRDETÉSEK.

Az 1864 ben hazai erők által **három millió forint**
részvénytőkével Budapesten alapitott

„PESTI BIZTOSITÓ-INTÉZET"

melynek tartalékai és évi dijbevételei **öt millió forintot** meghaladnak, alólirt képviselősége által ezennel tisztelettel ajánlja szolgálatát, — biztositásokat eszközölvén:

A) tüzkárok ellen, és pedig:

1. épületekre és azokban levő készletekre, gépekre, szerelvényekre és eszközökre is;
2. áruraktárakra, házi-eszközökre és butorokra;
3. takarmányra és mezei termesztményekre, akár szabad ég alatt legyenek azok házlakban, boglyákban, akár pedig födél alatt.

☞ A biztositást a kicsépelendett szemes gabonára is kiterjesztjük, ha kellő időben jelentés tétetik azon helyről, hová el fog helyeztetni.

4. mindennemű gazdasági állatokra;

B) jégkárok ellen mindennemű mezei termesztményekre nézve, a megállapitott kár teljes megtéritésével;

C) az ember életére, és pedig mindennemű módozatok szerint köthető tőke-, kiházasitási és évjáradék-biztositásokat.

Kártéritésekre a társaság 1877. deczember 31-ig kifizetett 18.019,019 forintot.

További szóbeli vagy irásbeli értesitések adására, ajánlatok elfogadására és a megfelelő kötvények kiszolgáltatására a lehető legolcsóbban számitandó dijak biztos kilátásba helyezése mellett tisztelettel ajánlkozik

A „Pesti biztositó-intézet" b.-gyarmati kerületi ügynöksége.

REISER FÜLÖP.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1879.